

Egyelőre nem lesz tejjegy

(A Délmagyarország munkatársától) Kedden déli 12 órára hívta össze dr. Pálffy József polgármester a tejjegyben a szakértekezletet, amelyen dr. Katona István tanácsnok terjesztette elő a jelentést a tejforgalom helyzetéről. A jelentéshez felszólalt vitéz dr. Tóth Béla tiszti főorvos, dr. Benedek László fővegyész, Panyigay Lajos OMTK-igazgató, Littomeritzky János tanár és még többen.

Az ankét egynegyed 3 órakor ért véget, utána dr. Pálffy József polgármester annak lefolyásáról részletesen tájékoztatta dr. Tukats Sándor főispánt, majd a Délmagyarország számára a következő nyilatkozatot tette:

— A szegedi tejellátás sokkal bonyolultabb és szövevényesebb probléma, semhogy egyszeri megbeszélés alapján, egycsapásra meg lehetne oldani. A mai értekezleten mindenesetre fontos előrehaladást tettünk a megoldás felé, mert tisztázódtak azok az irányelvek, amelyek szem előtt tartásával rendezhetjük a kérdést.

— A megbeszélések eredményéből elsőrendű tényként állt előtűnk az árkérdés rendezése, a termelők és a fogyasztók érdekeinek összehangolása. Ennek érdekében sürgős felterjesztéssel élünk egy földművelésügyi minisztériumhoz, mint az árkormánybiztossághoz. A másik fontos feladat a környéki tejtermelésnek a városi fogyasztás számára való biztosítása. Ennél a feladatnál, mint azt már többször is hangsúlyoztam, semmi esetre sem nélkülözhetjük az OMTK közreműködését, ezért táviratban kérjük a földművelésügyi minisztériumot megfelelő intézkedésre, amely az OMTK itteni további működését legalább ideiglenesen biztosítja.

— Tejegy egyelőre nem lesz. Minden erővel azon fáradozunk, hogy minden elérhető tejmennyiséget a fogyasztók, még pedig elsősorban az igazán rántaltak számára biztosítsunk. A városban a napokban elterjedt azzal az elképesztő állítással szemben, hogy Szeged gazdasági felhozatali területének napi tejtermelése hatvan ezer liter lenne, megállapítható, hogy ez időszereint a legderültebb számítás szerint is legfeljebb csak napi tizenkét ezer liter tejet lehet kombinációba venni. A minimális szükséglet viszont napi tizenöt ezer liter, tehát nincs olyan nagy különbség a két adat között, amit át ne lehetne valahogyan hidalni. Mindenesetre egyik főtörekvés kell, hogy legyen, a tejtermelés fokozása, ami azáltal is elérhető, ha nem engedjük meg a cseppfolyós halmazállapotú tejet szilárdá, azaz vajjá, túróvá feldolgozni. Erre nincs is szükség, mert az OMTK révén annyi vaj kerül más vidékekre a városba, ami a szükségletet fedezi, tehát a környéken termelt tejet a közfogyasztás céljaira lehet fenntartani.

— A vendéglátóipari szakmák tejhasználatát tekintetében egyelőre nem látunk okot semmi hatósági korlátozásra azon az önkéntes restingáláson kívül, amit a vendéglősök, kávézók és cukrászok küldöttségei a napokban előttem, mint önkéntes hozzájárulást hivatalosan bejelentettek.

— A város vezetősége mindent elkövet a tejkérdés rendezésére és hiszem, hogy ebben a törekvésünkben nemcsak az illetékes kormányhatóságok méltányoló jóindulatára számíthatunk, de a fogyasztók közönség megértésére is, ami a közre nagy hasznára nyilvánulhat meg az önkéntes takarékoskodásban és az igények csökkentésében. Ennek keresztülvitelét a város minden polgára önmagával és a várossal, hazával szemben tekintse felkísérleti kérdésnek. Ha mindnyájan így gondolkodunk, nem lesz haj a tejfronton és elkerülhetjük azt, hogy a fogyasztást megszorító szigorúbb eszközökhöz kelljen folyamodnunk.

Pálffy polgármester nyilatkozata kétségtelenül sok aggodalmat oszlalt el

és a hivatali tényezőknek a mai időben annyira fontos erélyes cselekvő készségéről is tanuskodik. Kíváncsian azonban, hogy a közönség valóban

megértse a városnak a köz érdekében folytatott fáradozását és azt a maga részéről a komoly intellektus megcsiszolásával hatékonyan támogassa is.

Érik a döntés a színházkérdésben

A kultuszminisztérium és a kamara állásfoglalásától függ, hogy ki lesz az új színigazgató

(A Délmagyarország munkatársától) Két hét telt el a színügyi bizottság emlékeztető döntése óta, amely Kardoss Géza a szerződés be nem tartása címén azonnali hatállyal megfosztotta a szegedi színház igazgatói tisztétől és teljesen szabad kezet biztosított a városnak abban a kérdésben: kire bízza a színház vezetését a jövő évadban.

Már az első napokban számos kombináció merült fel, fővárosi és vidéki színházi körökben élénk érdeklődés nyilvánult meg a szegedi színház bérlete iránt és több ajánlattevő is akadt. A város azonban — okulva a múlton — harmincezer pengő kanciót követelt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a jelentkezőktől és ez a szigorú, de jól átgondolt feltétel kissé lehűtötte a vállalkozási kedvet. Az első jelentkezők egyike volt Szokoly Gyula, a néhány év előtt Szegeden is szerződésben volt tehetséges és népszerű fiatal színész, aki az első pillanatokban komoly reflektánsnak mutatkozott. Bejelentette, hogy megfelelő összegű keresztény tőké áll rendelkezésére, később azonban az az érdeklődés, amelyet Szokoly Gyula mobilizált, visszahúzódott és Szokoly haladékat kért a várostól az anyagi garanciák biztosítására. Az előírt harmincezer pengő kancióból tizenötezer napokon belül készpénzben be is fizetett a város pénztárába, később azonban ajánlata mégis háttérbe szorult és kénytelen volt más reflektánsoknak átengedni a küzdőteret.

Közben több pesti színházi érdeklődés is jelentkezett, a város a jelentkezők ajánlatait tüzetesen megvizsgálta és azok közül többet komolynak és a további tárgyalások alapjául alkalmasnak talált, döntés azonban a mai napig nem történt. A tárgyalások több budapesti ismert színházi tényező bevonásával a múlt hét végén kulmináltak és közvetlenül a kettős ünnep előtt úgy látszott, hogy a probléma igen szerencsésnek ígérkező formában véglegesen megoldódik.

Pünköszt szüneti időt vártak a szegedi színházfronton, azonban a várt nagy meglepetés elmaradt.

Ennek az volt az oka, hogy a város, mielőtt bármely irányban döntött volna, legelőször is tisztázni kívánta a Kardoss-ügyet és ismerni akarta a volt színigazgató álláspontját. A színügyi bizottság határozata ugyanis, bár a régi szerződést érvénytelennek nyilvánította, de nem zárta ki annak lehetőségét, hogy a város új alapon Kardossal tárgyalásokba bocsátkozzék. A kezdeményezés erre Kardoss részéről meg is történt s minthogy a

végleges állásfoglalás bejelentésére a volt színigazgató a várostól haladékat kért és kapott, ennek a határidőnek a lejártát a város kultúr-ügyosztálya mindenesetre be akarta várni. Voltak, akik ebben a kényszerű halogatásban nyugtalanító jelenséget véltek látni és aggályoskodva vetették fel a kérdést:

»Kardos ember-e a kultúr-
nácsonk?»

Ezt arra vonatkoztatják, hogy a színház bérletével kapcsolatban több irányból és többek érdekében is kapacitálásoknak van kitéve, tehát ugyancsak a sarkára kell állania, hogy távol tartson az ügytől mindenféle befolyásolási szándékot és egyedül csak egy szempontot: a közérdeket érvényesítse a döntésre előkészített javaslat megfogalmazásánál. Az eddigi jelekből ítélve arra lehet következtetni, hogy dr. Pálffy tanácsnok nem hajlandó semmiféle mellékes szempontot figyelembe venni és nem deferál még annak a hírlapi kampánynak sem, amelyet nagyon is átlátszó céllal az egyik budapesti reggeli napilap indított éppen Kardoss visszakerülési esélyeinek megnövelése érdekében. Ennek a lapnak a hasábjain legutóbb egy igen mérges kis cikk látott napvilágot és ez azzal vádolta a város vezetőségét, hogy Kardoss elé újabban azt a feltételt szabta, hogy őt zsidó színészt szerződtesen.

Ezzel kapcsolatban dr. Pálffy György kultúr- és művelődési bizottsági elnök ma a következőket jelentette ki:

— Az egyik fővárosi napilapban a Szeged város színházpolitikáját valótlán adatok alapján támadó cikk állításával szemben én, mint a város kultúr- és művelődési bizottságának elnöke és mint aki a városnak a színházi kérdésben elfoglalt álláspontjait a színügyi bizottsággal együttesen felelős, kijelentem, hogy

soha őt zsidó színész szerződteséről Kardossal nem tárgyaltunk,

ilyen feltételt neki már csak azért sem szabhattunk, mert személyi megkötéssel senki szerződtesére őt nem köteleztük. Tény, hogy a tárgyalások folyamán több név kombinációba került és mint tanácsot említettük, hogy ha az egyik általa javaslatba hozott színészt nem sikerülne szerződtesni, akkor helyette ezt, vagy azt a másik színészt kellene szerződtesni ajánlattal megkínálni. Tehát csupán alternatív kombinációkról volt szó.

— Ugyanígy téves az említett lapnak az az állítása is, hogy az elmúlt szezonban csupán egyetlen zsidónak tekinthető tagja volt a társulatnak. Megállapítást nyert,

hogy az egyetlen engedélyezett zsidó, tanúsítványos, kamarai tag művész-tagon kívül két másik nem engedélyezett zsidó tagja is volt, tehát nem egy, hanem három! Ezzel szemben mi a jövő szezonra csak egy zsidónak tekintendő tag szerződteséhez adunk elvi beleegyezést annak előrebocsátásával, hogy azt csak akkor szerződtesse, ha arra a szerepkörre megfelelő keresztény művészt nem tudna megnyerni. Erre az egy engedélyezett helyre több név is került kombinációba, ezt a tényt ferdítette el a lap információra.

— Egyébként lerögzíteni kívánom, hogy a város vezetősége, a színügyi bizottság és természetesen és a magam személyében is a legintenzívebben kívánjuk a keresztény és nemzeti gondolat érvényesülését a színház művészeti politikájában az egész vonalon és Szegeden csak keresztény színigazgató kerülhet a színház élére, keresztény tőkével, keresztény társulattal és csak addig maradhat a helyén, amíg működésével minden vonatkozásban a keresztény és nemzeti eszmét szolgálja olyan színvonalú előadásokkal és olyan darabokkal, amelyek ennek a nagymúltú színházi városnak a régi nemes kulturális tradícióihoz méltóak.

Amíg a kultúr- és művelődési bizottság nyilatkozatból megállapíthatóan, valóban „kardos” kiállással hadakozik a színház ügyben elfoglalt állapontja megvédelmére, más oldalról viszont olyan jelenségek mutatkoznak, amik a kérdés megoldásának szándékos elhúzására engednek következtetni.

Kardoss Géza időhaladék-kérésére a város vezetősége által megszabott végső terminus vasárnap délután lejárt.

Legkésőbb eddig az időpontig kellett volna Kardossnak nyilatkoznia, hogy komolyan pályázik-e a színházra, vagy visszalép? Ezzel szemben még a keddi nap folyamán sem adott Kardoss Géza semmiféle életjelet, annak ellenére, hogy az ünnepeket a volt színigazgató megállapíthatólag Szegeden töltötte.

A hallgatást is lehet végeredményében válasznak venni és reméljük, hogy a város vezetősége türelmének is van határa. Ezt a határt túllépni igen veszélyes dolog lenne, mert az idő előrehaladottságára való tekintettel

most már az a veszély fenyeget, hogy a további huzavona következtében Szeged a következő színházi idényben színház nélkül marad.

már pedig ez országos kultúrbotrány lenne, amiért aligha vállalhatná bárki is a felelősséget. A város vezetősége el van rá szánva, hogy a színház kérdését a lehető legrövidebb időn belül dűlőre juttatja. Ezt annyival is inkább megteheti, mert Kardoss homályos és bizonytalan körvonalú ajánlatán kívül — amelyről e pillanatban még az sem állapítható meg, hogy egyáltalán állja-e —

több komoly, figyelemreméltó